

Mowa źródłem nieporozumień? Analiza filmu „Podstawy problemów komunikacyjnych” Igora Krenza i Wojciecha Niedzielko.

Opracowanie:

Ewa Jakubowska

Czas:

1 godzina lekcyjna

Cele lekcji:

- zapoznanie uczniów z filmem „Podstawy problemów komunikacyjnych” Igora Krenza i Wojciecha Niedzielko
- doskonalenie umiejętności interpretacji dzieła filmowego
- analizowanie wybranych elementów filmu dokumentalnego
- rozumienie pojęć: stereotyp, absurd, „inność” w odniesieniu do analizowanego dzieła filmowego
- doskonalenie umiejętności analizowania elementów aktu komunikacji
- rozpoznawania funkcji językowych

Metody pracy:

- burza mózgów
- dyskusja
- rozmowa kierowana
- runda

Słowa kluczowe:

akt komunikacji, absurd, stereotyp, „inność”

Przebieg lekcji:

Zadaj pytania: Wymień elementy aktu komunikacji (nadawca, odbiorca, kod, kontekst, komunikat). Który z nich jest najistotniejszy? Jeśli film nosi tytuł „Podstawy problemów komunikacyjnych”, to jakie macie względem niego oczekiwania?

Zadanie dla uczniów. Spróbuj przeanalizować elementy aktu komunikacji, oglądając film „Podstawy problemów komunikacyjnych” Igora Krenza i Wojciecha Niedzielko.

Emisja filmu (film dostępny online na stronie internetowej Filмотeki Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie: <http://artmuseum.pl/filmoteka/?l=0&id=1370>).

Zadaj pytania: Czy potrafisz wyodrębnić poszczególne elementy aktu komunikacji? Który element budzi wątpliwość? Jaka funkcję językową pełni wypowiedź bohaterów? (fatyczna, ekspresywna, impresywna, poetycka, informacyjna). Czy na pewno jest to tylko funkcja informacyjna? Czy zatem akt komunikacji jest najważniejszym problemem, tematem tego filmu?

Zadawaj pytania: Spójrz na ten film pod innym kątem. Na jaki pomysł artystyczny wpadli twórcy filmu? Co pragnęli nam powiedzieć? Jaki problem zaakcentować?

Dyskusja nad problemem. Uczniowie otrzymują zestaw pytań (Załącznik). Zapraszasz uczniów do spontanicznych wypowiedzi. Jeśli jest taka potrzeba, film może zostać ponownie odtworzony.

Rozmowa z uczniami. Absurd to coś, co jest pozbawione sensu, sprzeczne z logiką. Czemu ma służyć absurdyzacja świata w przedstawionym filmie?

Artysta pokazuje, jaki wpływ na nas ma sztuka, jak można nami manipulować. Prowokuje do zadawania sobie pytań.

Odbiorca uświadamia sobie, że żyje zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi, nie zdając sobie z tego sprawy. To, co robi większość, jest dla nas normą.

Mamy problemy z akceptacją „inności”, opieramy się na stereotypach.

Ewaluacja. Zdania podsumowujące. Runda – każdy się wypowiada.

Dokończ wybrane przez siebie zdanie:

Dowiedziałem się, że...

.....

Zaczynam się zastanawiać po obejrzeniu tego filmu nad...

.....

Na dzisiejszej lekcji zaskoczyło mnie, że...

.....

Praca domowa: (do wyboru)

1. Jeśli miałbyś okazję porozmawiać z twórcami filmu, jakie pytanie chciałbyś im zadać? A może nasuwa ci się jakaś refleksja, którą masz ochotę się podzielić. Zapisz ją w zeszycie.
2. Naucz się wypowiadać swoje imię i nazwisko wspak.
3. Przygotuj plakat, który będzie uczył Twoich rówieśników tolerancji wobec „inności” drugiego człowieka.

Materiały pomocnicze:

Załącznik 1

Karta pytań dla nauczyciela.

Czyje zachowanie budzi zaskoczenie? Kto jest inny? Mężczyźni czy ludzie idący obok nich? Dlaczego?

W którym momencie dostrzegamy inność bohaterów? Dlaczego?

Jakich symptomów „inności” nie zauważyłeś, oglądając film po raz pierwszy? (np. specyficzny sposób stawiania stóp, autobus podjeżdżający tyłem do przystanku, mężczyzna wsiadający tyłem do autobusu)

Bohaterowie idący normalnie są dla nas punktem odniesienia, dopiero pojawienie się innych postaci zmienia nasz punkt widzenia? W jaki sposób osiągnięto taki efekt? Jakie rozwiązanie techniczne zastosowano przy montażu filmu?

O czym rozmawiają „inni”? (rozpoznawanie i nazywanie elementów przestrzeni: wiatr, ściana, telefon, gołębie, autobus, pies). Dlaczego „chodzący rakiem” mówią „poprawnie”? Jakim sposobem osiągnięto taki efekt? Mężczyźni mówią wspak. Dlaczego nie zachodzi interakcja pomiędzy mężczyznami a pozostałymi ludźmi?

Kto dla nas może być „innym”, z którym będziemy mieli problemy z komunikacją? (rodzic, osoba o innym guście muzycznym, człowiek o odmiennym kolorze skóry, wychowany w innej kulturze, wyznawca innej religii?).

Zastanów się, jak wielu sztucznym podziałom na „my” i „oni” podlegasz (rywalizacja między klasami, kibicami różnych drużyn sportowych, zwolennikami różnego rodzaju muzyki). Czy te podziały są słuszne i uzasadnione? Czemu służą?

Załącznik 2

Karta pytań dla uczniów.

Czyje zachowanie budzi zaskoczenie? Kto jest inny? Mężczyźni czy ludzie idący obok nich? Dlaczego? W którym momencie dostrzegamy inność bohaterów? Dlaczego?

Jakich symptomów „inności” nie zauważyłeś, oglądając film po raz pierwszy?

Bohaterowie idący normalnie są dla nas punktem odniesienia, dopiero pojawienie się innych postaci zmienia nasz punkt widzenia? W jaki sposób osiągnięto taki efekt? Jakie rozwiązanie techniczne zastosowano przy montażu filmu?

O czym rozmawiają „inni”? Dlaczego „chodzący rakiem” mówią „poprawnie”? Jakim sposobem osiągnięto taki efekt? Mężczyźni mówią wspak. Dlaczego nie zachodzi interakcja pomiędzy mężczyznami a pozostałymi ludźmi?

Kto dla nas może być „innym”, z którym będziemy mieli problemy z komunikacją? Zastanów się, jak wielu sztucznym podziałom na „my” i „oni” podlegasz. Czy te podziały są słuszne i uzasadnione? Czemu służą?